

М. Ю. Опанасенко, аспірантка
кафедри менеджменту банківської діяльності,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»;
асистент кафедри фінансів,
Криворізький економічний інститут
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

ВПЛИВ ВАЛЮТНОГО РУЛЮВАННЯ НА АКТИВІЗАЦІЮ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ

Розвиток світової фінансової кризи наглядно показав наскільки тісно пов'язані валютно-фінансова сфера та реальна економіка, наскільки синхронізовано в часі можуть відбуватися в них процеси та наскільки великими за географією та масштабом дій можуть бути наслідки такої взаємодії для окремої країни.

Лібералізація інвестиційної діяльності привернула іноземних інвесторів на фінансовий ринок України. Відповідно до принципів економічної мотивації, прибутковість галузі визначає інвестиційну привабливість її підприємств. За період 1999—2009 експорт товарів та послуг складав від 50—59 % ВВП України. А тому не дивно, що найбільший інтерес у інвесторів викликають саме експортно орієнтовані підприємства. Монополізація внутрішнього ринку іноземними інвесторами вимагає адекватного використання інструментів валютної політики. Реальні валютні курси визначають співвідношення цін між імпортними товарами й товарами вітчизняного виробництва, а отже прямо детермінують їх співвідношення на внутрішньому та зовнішньому ринках. Крім того, спекулятивні операції на національному валютному ринку можуть визначати порядок і обсяги репатріації прибутків [1].

Державна політика України щодо залучення іноземного капіталу здійснюється Кабінетом міністрів України спільно з НБУ і регулюється Верховною Радою України. Оскільки у фінансово-валютній сфері різноманітні суб'єкти господарської діяльності мають різні, часом прямо протилежні інтереси, то підходи до валютного регулювання мають не просто відповідати швидкозмінним потребам суспільства, а й, що особливо важливо, відповідати інституційним можливостям окремо взятої країни [2].

Основним джерелом поповнення валютних резервів виступають надходження від експорту. Це змушує НБУ для підвищення

конкурентоспроможності вітчизняного експорту на зовнішніх ринках та підтримки його рентабельності проводити валютно-курсову політику, орієнтовану на девальвацію гривні. Проведення такої політики провокує інфляційні очікування, а також штучно підтримує рентабельність економічно неефективних, енергоємних, технологічно застарілих підприємств експортної галузі. Постійне знецінення гривні обумовлює подорожчання імпорту енергоносіїв, які використовуються при виробництві понад 60 % вітчизняного експорту. В умовах, коли виробництво експорту в значній мірі залежить від імпорту, експортери втрачають переваги від девальвації через подорожчання імпорту. У цьому контексті найбільш ефективною стратегією валютного регулювання є повільна ревальвація гривні, яка доповнюється запровадженням більш жорсткого режиму валютного курсу.

Підвищення курсу гривні є важливою передумовою зміцнення інвестиційного потенціалу та залучення у національну економіку іноземного капіталу, що також є ефективним джерелом неборгового поповнення резервів НБУ. Ревальвація гривні, яка спостерігалась на початку 2000 та протягом 2001 року, не тільки не перешкоджала експорту, а також дозволила сформувати позитивне сальдо зовнішньої торгівлі на рівні 1575 та 613 млн дол. США відповідно [3].

У міжнародній практиці в якості ефективного механізму валютної політики використовують таргетування — цільове управління валютним курсом, яке передбачає встановлення цільового рівня валютного курсу та його підтримання засобами валютної та монетарної політики. Застосування таргетування курсу гривні дасть можливість підтримати конкурентоспроможність національних товарів та послуг на світовому ринку, а також забезпечити надходження валютних цінностей у країну. Таргетування курсу гривні передбачає управління валютним курсом у короткостроковому періоді й може мати на меті як підтримання його рівня в умовах внутрішньої та зовнішньої нестабільності, так і досягнення іншого (вищого чи нижчого) рівня валютного курсу [4].

Політика таргетування повинна доповнюватись режимом «цільової зони». Тобто таким режимом валютного курсу, який дозволяв би врахувати необхідність максимальної стабілізації курсу гривні, яку забезпечує режим фіксованого курсу, та неможливість витрачати офіційні валютні резерви НБУ (через їх низький рівень) на його підтримку, що забезпечує режим гнучкого курсу.

Таким чином, перехід до політики таргетування валютного курсу, орієнтованої на ревальвацію, у поєднанні з режимом «ці-

льової зони» коливань валютного курсу дасть змогу забезпечити стабільність національної грошової одиниці, як основи підвищення конкурентоспроможності вітчизняного товаровиробника та модернізації економіки, припинення відпливу капіталу, зростання золотовалютних резервів, і створить надійні умови для активізації інвестиційного процесу [3].

Література

1. *Юрченко І. Б.* Діалектика взаємодії валютного ринку та макроекономічної рівноваги // Формування ринкової економіки: Зб. наукових праць. Вип. 12. — К.: КНЕУ, 2004. — С. 56—57.
2. *Боришкевич О. В.* Напрямки здійснення політики валютного регулювання // Стратегія економічного розвитку України: Наук. зб. — Вип. 6. — К.: КНЕУ, 2001. — С. 24—25.
3. *Пасічник О. В.* Стратегічні орієнтири валютно-курсової політики України // Стратегія економічного розвитку України: Наук. зб. — Вип. 14. — К.: КНЕУ, 2003. — С. 108—110.
4. *Пасічник О. В.* Таргетування курсу гривні та проблеми вибору оптимального валютного режиму в Україні // Актуальні проблеми управління соціально-економічним розвитком: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції студентів і молодих вчених. Київ, 3—6 червня 2002 р. — К.: КНЕУ, 2002. — С. 131.

УДК 344. 722.8

Т. І. Осадча, здобувач, старш. викл.
кафедри менеджменту банківської діяльності,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ

Сучасний стан національної економіки, що трансформується та одночасно зазнає впливу глобалізаційних процесів, спонукає шукати нові підходи до розуміння корпоративного управління. Процес глобалізації та постійна потреба бізнесу в капіталі є основними факторами впливу на розвиток корпоративного управління та лібералізації руху капіталу в світі. Одночасно капітали спрямовуються інвесторами на ринки із найвищою прибутковістю, перспективністю розвитку бізнесу та економічного зростання. Таке розосередження матеріальних цінностей надає націо-